

Portal-

MĂIASTRA

Apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România

ISSN: 1841-0642

portal_maiastro@yahoo.com

Anul XIII, Nr. 4 (53)/2017

Trimestrial de cultură editat de CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE GORJ & SOCIETATEA DE ȘTIINȚE FILOLOGICE DIN ROMÂNIA - FILIALA TÂRGU-JIU, cu sprijinul CONSILIULUI JUDEȚEAN GORJ

ALBA IULIA - Inima din mijlocul Patriei Ceasornic de veghe al Marii Uniri

Puține așezări românești, cu atât mai puțin municipii, și-au păstrat de-a lungul veacurilor, pecetea propriei identități, așa-numite embleme identitare, de regăsit în stemele și însemnele reprezentativității lor. În unele din acestea, *amprenta istorică* – deși prezentă – a rămas doar la nivelul unor respectabile vestigii puse în valoare oarecum documentar și muzeistic.

Nu același este cazul Alba Iuliei, reședința de aproape două veacuri a principilor Transilvaniei, cetate de scaun a Marii Uniri, în care istoria palpită pretutindeni cu vii rezonanțe. Totul este, aici, integrat în viața de obște a cetății, prezentul și tradiția comunicând firesc și definind acel *spiritus loci* inconfundabil. Istoria produce puternica impresie de componentă indisolubilă a contemporaneității. Din vechile zidiri, dar și din peisajul cromatic mai larg al cetății, precum și din văzduhul ce stăruie peste configurația stelară a vechii așezări, cu destinderi peste o întreagă panoramă de străzi și împrejurimi, de dealuri spre Oarda și lunci ale Mureșului lucind în seninătăți de orizont – poți auzi un freamăt peren al trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat, ca un foc arzând pe vatra neamului, înțețindu-și flăcările prin vremuri vitrege. E ceva în aerul acestui oraș cu imemorabile și stratificate tradiții, în care se alege de veacuri lamura spiritului românesc.

» *Continuare în pag. 2*

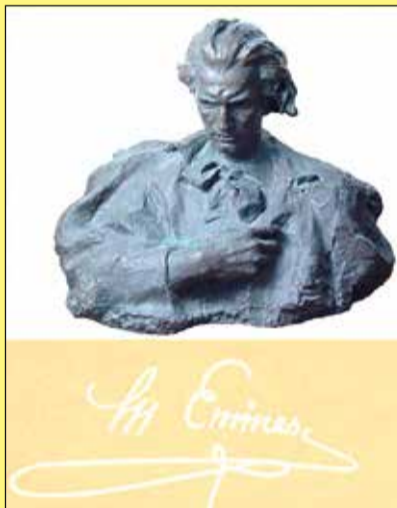
Portal-MĂIASTRA

Centenarul Marii Uniri MIHAI EMINESCU ȘI IDEALUL UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

„Greșalele...în politică...sunt crime, căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se împiedică dezvoltarea unei țări întrege și se întunecă pentru zecimi de ani înainte viitorul ei”

Mihai Eminescu

De la început, se cuvine să evidențiem două lucruri: moldovenii dincoace și dincolo de Prut au o vădită înclinație spre zona artisticului și ei sunt aceia care i-au dat pe cei mai de seamă slujitori ai artelor. Ei l-au dat pe Eminescu, „poetul nepereche”, pe nemuritorul Ion Creangă, pe impunătorul Mihail Sadoveanu, pe muzicienii George Enescu și Ciprian Porumbescu, pe Ștefan Luchian, Octav Băncilă și pe Ion Irimescu și alții. Nici

literatura română cu valori artistice inestimabile, contribuind din plin la marea construcție poetică a lumii, a fost un model de implicare în viața publică, așa cum și-l amintește Ioan Slavici, în „Amintirile” sale: „Era nu numai poet și cugetător, ci totodată un om de acțiune, înzestrat cu un bun simț practic.”

Același afirma că Eminescu „trăia mai mult cu sufletul decât cu trupul” și „mai mult pentru alții.”

Această pasiune a de oameni de știință nu duc lipsă: Dimitrie Cantemir, acea minte atotcuprinzătoare, un renescentist cu viziuni iluministe, grandiosul Nicolae Iorga, criticul literar Eugen Lovinescu și celebrul George Emil Palade, cuceritorul Premiului Nobel etc. Iată că afirmația lui Miron Costin se adevărește: „Nasc și la Moldova oameni!”

Mihai Eminescu, o mândrie națională a românilor, pe lângă faptul că a înzestrat

implicării în viața publică s-a manifestat de timpuriu, din perioada adolescenței, pe când se afla, pentru studii, la Cernăuți, avându-l ca profesor și mentor pe Aron Pumnul, tribun al revoluției de la 1848, în Transilvania, refugiat de teama represiviilor autorităților maghiare, care îi urmăreau pe revoluționari.

Constantin E. UNGUREANU

» *Continuare în pag. 2*

«Momentul astral» al Marii Uniri

„Conștiință națională și acțiune politică”

Într-o lucrare istoriografică de mare probitate științifică, istoricul american **Keit Hitchins** urmărește, în contextul european al vremii, istoria românilor din Transilvania de-a lungul a peste un secol și jumătate, mai exact de la momentul „Uniației” (1700) până la oficializarea dualismului prin înființarea monarhiei austro-ungare din 1868. Într-o tratare obiectivă și realistă, echilibrată și integratoare, cercetătorul (apreciat editor al anualului internațional *Romanian Studies*), urmărea în detaliu momentele importante ale formării conștiinței naționale și implicarea politică a românilor din Ardeal, într-un context central-sud-est european.

Ideea ordonatoare a lucrării privea, așadar, aspecte și fapte, realități și întâmplări din acest interval destul de semnificativ al istoriei transilvane, reliefând atât însemnătatea ecurilor precedente ale luptei sociale cât mai ales motivațiile de profunzime care au făcut ca această luptă să continue în forme superioare, organizate, odată cu trezirea conștiinței naționale și gestionarea ei de intelighenția ardeleană în direcția unei acțiuni politice concertate (*Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania, 1700-*

1868, Ed. „Dacia”, Cluj-Napoca, 1987).

Adusă în plan politic ca o repetitivă revendicare petiționară (prin supliciile adresate curții imperiale vieneze, dar și celei papale, de la Roma), problema românilor din Transilvania își cerea imperios dreptul la o rezolvare justă și echitabilă. Iată ce scria, în acest sens, istoricul **Ladislau Gyémánt**, rezumând, de fapt, toată problematica acestei mișcări naționale, în care factorul social, determinat de o bază țărănească majoritară, și-a căpătat cu timpul și viziunea politică structurată într-o doctrină de acțiune, vizibilă în întreaga argumentație istorico-lingvistică a Școlii Ardelene,

ce a culminat cu revendicările categorice ale *Supplexului* până la revoluția pașoptistă și Marea Unire.

Dacă acțiunea politică a „corifeilor” blăjeni a fost, într-un fel, „elitară” (David Prodan), caracterizând iluminismul intelighenției, cea a factorilor implicați în revoluția pașoptistă (intelighenție și țărănime) a fost una solidară, în sensul unanim al acțiunii politice și sociale. În aceasta consistă tăria liantului ce a dus la formarea națiunii moderne și în această perspectivă organicistă putem

» *Continuare în pag. 3*

Prof. dr. Zenovie CÂRLUGEA

ai chipul tău
ai sfeșnicul tău
ceva ascuns în tine nu te cruță nicicând
ești iubit și ești de neiertat
ai răzuit pereții de humă fără să-ți pese
ți-ai ferit auzul de groapa cu șerpi
ai smuls din bucuriile altora picioarele subțiri de
insectă
ai scăpărat cremene
când nu mai era nimic de făcut
ți-ai lăsat privirea să se odihnească
într-un ochi mai adânc.

EURI

În ochiul meu
e cineva care vede
În ochiul său
e cineva care vede
nu ajung nu mai ajung
la irisul acela dintâi
să-mi spun mie însumi
printre spice de raze
rămâi.

DEPĂRTĂRI

Un șir de păsări peste-acoperișuri
de țigla roșie drumul își urmează
câte o frunză încă se apleacă
sub greutatea stropului de ploaie
al clopotului glas vibrează-n aer
femeia zăbovește la fereastră
miroase-a rufe proaspete și-a lacrimi.

NEȘTIUTUL ÎNDEMN

Scrijelesc mereu
în coaja cea verde
a copacului meu
și sensul tot suie
iar forma rămasă
e tot amăruie.

CĂDERE ÎN SINE

Înlăuntru unei clipe
e atâta văzduh
sunt privit dinlăuntru
sunt ascultat dinlăuntru
însângeratele ciocuri se-nșiră
de-a lungul aceluiași zid

mi-s brațele aspre liane
pleoapele mele de piatră
abia se deschid.

Anotimpuri

Vară

E prima seară cu tei înfloriți. Afară începe
furtuna.

Toate-au rămas departe. Și tu ai rămas.

Vara a intrat nepăsătoare pe fereastră...
Îmi inundă amintirile și nu mai găsesc nimic întreg
din noi doi.

Sfârșit de vară

Trenul trecea solitar printre dealuri întunecate și
oile albe

risipite pe câmpuri rămâneau niște pete incerte în
urmă.

Noaptea acoperea cu pânze lungi de cenușă jarul
licărind

în zarea asfințitului.

Depart.

Miresmele verii mureau încet în ierburile strivite
de frig

și de întuneric.

Sufletul meu se zgribulea însingurat la fereastră.

Culori de toamnă

E cea mai frumoasă culoarea asta însângerată a
toamnei,

care s-a instalat nevăzută de nimeni în copacii din
jur.

E-atât de frumoasă, încât simt cum mă dor nuanțele
ei

risipite pe ramuri.

Ce explozie târzie de viață sfidând trecerea timpu-

lui
în copacii aceștia...

Peisaj citadin

O ploaie mărunță și rece alungă praful așternut
pe străzi.

Orașul strălucește galben, roșu, verde, albastru.
Fereastra.

Pervazul tocit. Și teiul bătrân înfiorat de vânt.

E târziu.

Întunericul desenează umbre. Mâna ta întinsă.

Mângâierea mea. Într-o seară de toamnă.

Amândouă fără cuvinte.

Atemporalitate

Sub deal, cișmeaua ascunsă-ntr-un plop argintii
așteaptă docilă.

În susurul ei se-ascunde taina verilor moarte.

Peste păduri se-nalță stingher aceeași lună subțire
trezind - ca ieri - din ierburi încinse un greier...

Cu felinarul aprins, un licurici străbate în cercuri
poiana valsând...valsând...visător și distins...

Și mă-ntreb acum, printre-atâtea reci dimineți,
unde vor fi fiind cântărețul nocturn
și fascinantul lui dansator.

Mariana AL-SALEH

Un aforist de marcă – IONUȚ CARAGEA

Lucian Blaga spunea că aforismul
ar trebui să fie: „o floare în stare de grație.
Aleasă să conceapă Logosul și să-l nască.”
Dorindu-și sau nu, în ipostaza respectivă s-a
postat, în cele 333 de aforisme ale sale, Ionuț
Caragea, autorul florilegiului de față. Fiecare
gând al său și toate împreună răspund cu brio
la această cerință formulată de gânditorul din
Lancrăm. Pentru că, în definițiile aforistului-
poet Caragea, găsim încercări reușite în folo-
sirea de genuri proxime și diferențe specifice
dintre cele mai potrivite pentru a exprima ade-
văruri neexprimate încă. În aceste încercări,
autorul nu abuzează de paradoxuri și nu recur-
ge la prețiozități inutile.

Adevărul pur, cel gol-goluț, este pen-
tru tânărul, dar încercatul aforist din Oradea,
cea mai reușită metaforă. Și continuând aceas-
tă idee, el ajunge prin judecăți încrucișate
neașteptate, la concluzii metafizice neexprima-
te, la noi paradigme: „Dacă adevărul ar avea
umbră, i-am spune Om. Dacă ar avea urmă,
i-am spune călătorie. Dacă ar avea aripi,
i-am spune speranță. Dacă l-am ști dinainte,
i-am spune destin. Dacă l-am uita, i-am spu-
ne moarte. Dacă ar fi revelație, i-am spune
Dumnezeu”. Găsim în expresia de mai sus o
enumerare de judecăți implicite și explicite
definitorii, conducând toate la un loc la o îm-
binare fericită de termeni sau de categorii, pri-
mordială fiind forța sugestivă degajată. La fel

în următoarea aserțiune în care bătrânul *Homo
Faber*, forțat de lumea tehnologizată, ajunge
să se nască pe Google: „Adezea, adevărul vie-
ții e ascuns în lacrima omului singur”.

Fiecare aforism din această carte ni
se înfățișează ca un ram ori ca o creangă. Mai
multe la un loc, acestea formează un copac,
uneori extrem de viguros, ca din povești, ne-
mai întâlnit, plin de roadele gândirii. Cartea
întregă este ca o pădure plină de miracole din
care n-am mai vrea să ieșim. Subliniez încă de
la început că în formulările sale, Ionuț Caragea
ține seama de regulile lui Descartes și Pascal,
în sensul că nu definește concepte neclare și
nu apelează la termeni insuficient precizați:
„Am învățat să iau totul de la început. Primul
cuvânt a fost amintire”. Într-un anumit sens
m-am apropiat de autor, deoarece și eu, în
aforismele mele, am spus: „Sunt ziceri adevă-
rate și neadevărate. Cele din urmă n-au viață
lungă”, întrucât „Nimic nu-i mai durabil decât
gândul exprimat drept și frumos”. (Nicolae
Mareș - manuscris). În general, genul proxim
și diferența specifică întâlnite la Caragea au o
variabilitate surprinzătoare, ceea ce îi conferă
aforismului său caracterul insolit, neașteptat.
Profet al propriei aneantizări, scriitorul lucrea-
ză precum anticii, cu slove demult șlefuite,
știut fiind că până și Sfântul Petru a procedat la
fel. Sfântului i se atribuie dictonul că „dragos-
tea acoperă o sumedenie de păcate” (1. 4.8).

De aici irizează și zicerea împământenită în li-
teratura română, sub condeii lui Marin Preda:
„Dacă dragoste nu e, nimic nu e”.

Apropiindu-se de înțelepciuni bibli-
ce, Ionuț Caragea este convins că destinul îi
este „o clipă eternă de dimineață suspendată
între șoptele inimii”. Afirmatia de mai sus ne
arată ce vână puternică de poet are aforistul în
cugetările sale pe această temă: „Dragostea
– oceanul fără țărni”; „Iubirea este precum
puiul de pasăre care părăsește cuibul inimii,
încercând să zboare peste orice prăpastie cu
aripile imaginare ale sufletului” sau „De mul-
te ori, iubirea este iluzia unei flori căreia i-am
smuls toate petalele, cu propriile noastre gân-
duri negative, când ea, de fapt, nici măcar nu
îmbobocise”.

Smerenia cu care cugetătorul vorbește
despre Dumnezeu este pilduitoare: „Când
ești înconjurat de străini, Dumnezeu este mai
aproape de tine”; „Dumnezeu ne-a dat la fieca-
re atâta minte câtă putem duce”; „Dumnezeu
are mireasmă de cetini de brad”; „Dumnezeu,
prin nemișcarea sa, spune totul”; „Dumnezeu
scrie cu pană de înger”; „Dumnezeu stropește
panza dimineții cu rouă. Este divină lui semnă-
tură.”; „Dumnezeu s-a coborât odată cu lacri-
ma pe pagina albă și așteaptă scări de cuvinte
pentru a urca în sufletul altora.”

Gândurile despre inimă au în aforisti-
ca lui Caragea o încărcătură romantică pe care

numai la Mickiewicz am mai întâlnit-o: „Cen-
trul de greutate al oamenilor se află în inima
lor”; „Inima mea este o pioneză pe harta lu-
mii”; „Inima de stâncă nu încetează nicioda-
tă să bată”. Aducându-și aminte, departe de
casă, că limba română este Patria sa (precum
spunea și Nichita Stănescu), autorul ne mărtu-
risește: „Și chiar dacă-i rătăcitor printre cuvinte
sau exilat departe pe o insulă pustie, poetul
tot poet rămâne, cu inima lui uriașă, cât o Pa-
trie, bătând în pieptul unui copil”.

În multe din aforismele sale, auto-
rul nu fuge de realitățile cotidiene din exilul
creator în care a trăit un crâmpci de viață sau
din Patria-mamă în care se întoarce nerisipi-
tor, mai ales atunci când definește „libertatea
totală”, care pentru el este „cancerul oricărei
societați.” Simte, la nivelul empatic, suferința
oamenilor pe care îi definește drept „crucile vii
dintre cer și pământ”, fiindcă și el, poetul, este
la rândul lui, „pasărea care plutește pe aripi
de vise și mister”, având „ciocul încovoiat spre
propria inimă”.

Cele 333 de cugetări și aforisme ale
poetului Ionuț Caragea sunt, până la urmă, nu
numai un mic compendiu de cuvinte înțelepte,
ci și o radiografie lirică din care nu lipsesc
multe trăiri profunde ale unui contemporan
care ne invită la introspecție și sublimare.

Nicolae MAREȘ